

Aan alle promotores, promovendi en
 ReMa studenten,
 verbonden aan geesteswetenschappelijke
 faculteiten in Nederland

mw. prof.dr. Gerry Wakker
 T 050 363 81 92
 F 050 363 49 00
 g.c.wakker@rug.nl

Oude Kijk in 't Jatstraat 26
 9700 EK Groningen
 Postbus 716
 9700 AS Groningen

www.rug.nl/let

Behandeld door
 Gerry Wakker

Datum
 28 juli 2011

Ons kenmerk

Onderwerp
 onderzoekscholen en graduate schools

Geachte hoogleraren, promovendi en ReMa-studenten,

Sinds 1 januari 2011 is er een overeenkomst van kracht waarin de onderlinge afstemming en samenwerking zijn vastgelegd tussen de landelijke onderzoekscholen en de faculteiten op het gebied van de geesteswetenschappen. De belangrijkste elementen van de overeenkomst zijn:

- De promotieopleiding valt net als de ReMa-opleiding onder de eindverantwoordelijkheid van de lokale graduate school.
- Landelijke onderzoekscholen zorgen voor een interuniversitair onderwijsaanbod voor promovendi en ReMa-studenten op het gebied van de geesteswetenschappen dat complementair is ten opzichte van het onderwijs dat bij de lokale graduate schools wordt aangeboden. De lokale Graduate Schools hebben een eigen cursusaanbod, waaronder in elk geval cursussen op het gebied van de algemene, transferable skills (zoals Academic Writing, Mondelinge presentatie, loopbaanoriëntatie e.d.). De landelijke onderzoekscholen concentreren zich op het geven van hoogwaardig en intensief (inter)disciplinair onderwijs voor promovendi en ReMa-studenten.
- Promovendi die bij een faculteit zijn aangesteld ontvangen voor de duur van hun aanstelling een onderwijsbudget van € 2000; ReMa-studenten beschikken over een onderwijsbudget van € 500 gedurende de duur van hun opleiding. De budgetten worden beheerd door de lokale graduate schools. Voor de promovendi geldt dat de helft van dit budget (€ 1000) wordt overgemaakt aan de onderzoekschool waar de promovendus bij is aangemeld, voor de ReMa-studenten wordt het hele onderwijsbudget overgemaakt aan de betreffende onderzoekschool. Mocht een promovendus of ReMa-student bij een andere onderzoekschool van LOGOS een cursus willen volgen (en voldoet hij/zij aan de entreevoorwaarden) dan kan deze cursus kosteloos gevolgd worden.
- Voor de organisatie en uitvoering van onderwijs t.b.v. de onderzoekscholen reserveren de faculteiten uren die tot een overeengekomen maximum jaarlijks aan de scholen toegekend worden en voor de desbetreffende docenten meegenomen worden in hun taakberekening.
- Onderzoekscholen krijgen een vaste en taakstellende begroting voor bureau plus directie.

Voor de volledige tekst van de overeenkomst tussen decanen en landelijke onderzoekscholen op het gebied van de geesteswetenschappen, en voor de tekst van de gedetailleerdere invulling hiervan, zie bijlage A en B.

Het akkoord heeft gevolgen voor de aanmeldingsprocedures bij de onderzoekscholen. Op de site van de lokale graduate schools zullen links worden opgenomen naar de websites van de landelijke onderzoekscholen met het onderwijsaanbod in de komende twee jaar voor ReMa-studenten en promovendi. Direct na toelating van de ReMa-student door de graduate school en na aanstelling van de promovendus door het lokale onderzoeksinstituut of de graduate school wordt vastgelegd bij welke onderzoekschool hij/zij zich aansluit. De graduate school zorgt voor de formele aanmelding bij de respectievelijke onderzoekscholen, die vervolgens de middelen ontvangen om de *materiële* onderwijskosten te kunnen betalen (€ 500 per ReMa-student en € 1000 per promovendus). De promovendus kan op de resterende € 1000 van het onderwijsbudget een beroep doen voor het volgen van aanvullend onderwijs elders, bijvoorbeeld cursussen in het buitenland.

Voor nadere informatie kunt u zich richten tot het Disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis (DLG) of tot een van de leden van het DLG.

Namens het Disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis,
met vriendelijke groet,

mw. prof.dr. Gerry Wakker, voorzitter

Bijlage A

LANDELIJKE ONDERZOEKSCHOLEN BINNEN DE GEESTESWETENSCHAPPEN

Een gezamenlijke notitie van DLG en LOGOS

23 oktober 2010

Vooraf

Op 18 juni 2010 hebben het DLG en LOGOS overeenstemming bereikt over onderlinge afstemming en samenwerking tussen de landelijke onderzoekscholen en de faculteiten op het gebied van de Geesteswetenschappen.¹ Deze notitie werkt de gemaakte afspraken uit op basis van de DLG-notitie Landelijke onderzoekscholen binnen de geesteswetenschappen van 27 april 2010 en de LOGOS notitie Taken en bekostiging van landelijke geesteswetenschappelijke onderzoekscholen van juni 2010. De afspraken die in deze notitie worden vastgelegd gelden voor 5 jaar, vanaf 1 januari 2011.

In de notitie wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

1. ontwikkelingen binnen de faculteiten – vorming van graduate schools en consequenties daarvan voor de landelijke onderzoekscholen
2. taken en verantwoordelijkheden van de landelijke onderzoekscholen
3. financiering van de landelijke onderzoekscholen
4. organisatorische inbedding
5. kwaliteitsbewaking

1. Ontwikkelingen binnen de faculteiten - vorming van lokale graduate schools, consequenties voor de landelijke onderzoekscholen

Binnen de universiteiten worden momenteel initiatieven ontwikkeld, gericht op *Vernieuwing in het Nederlandse promotiestelsel*. Deze initiatieven vinden hun oorsprong in de wens om het promotiestelsel beter te laten aansluiten bij het herziene onderwijssysteem in de BaMa-structuur (de promotie-opleiding als derde cyclus onderwijs) en bij de sterk toenemende internationalisering van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek.

Daar komt bij dat er een steeds nauwere aansluiting wordt gezocht tussen de ResearchMA en de promotieopleiding. Het is denkbaar dat de twee trajecten in de (nabije) toekomst één geheel zullen gaan vormen: na het behalen van het BA-diploma kiest een deel van de studenten voor een onderzoeksprofiel waarbij er eerst een tweejarige cursorische onderzoeksopleiding wordt gevolgd in de vorm van een ResearchMA, waarna een deel van de studenten doorgaat met een drie- of vierjarig promotietraject (formeel afgesloten met een PhD).

De faculteiten hebben de formeel-juridische en organisatorische verantwoordelijkheid voor de ResearchMA- en de Promotieopleidingen ondergebracht bij facultaire en dus lokale graduate schools.² De lokale graduate school is op deze manier eindverantwoordelijk geworden voor de primaire taken betreffende het research-MA- en promovendi-onderwijs, zoals daar zijn:

¹ Voor een overzicht van de onderzoekscholen zie Bijlage 1. Overigens zij hier opgemerkt dat DLG geen of slechts gedeeltelijk verantwoordelijkheid kan dragen voor de onderzoekscholen op het gebied van de Wijsbegeerte en de Godsdienstwetenschappen.

² De ontwikkeling van de graduate schools is niet bij iedere Faculteit even ver; sommige hebben de graduate

- de vormgeving, invulling en organisatie van de ResearchMA;
- de vormgeving, invulling en organisatie van de Promotieopleiding;
- de kwaliteit van beide opleidingen;
- de werving en selectie van studenten/promovendi;
- de voortgang van studenten in het ResearchMA- en Promotietraject;
- de kwaliteit van de deelnemende docenten en promotores;
- de beschikbaarheid van voldoende onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten.

Het rapport "Samen slimmer" van de *Tripartiete Werkgroep Onderzoekersopleidingen* en de gemeenschappelijke reactie daarop van VSNU, KNAW en NWO stellen dat daarnaast de landelijke onderzoeksscholen een eigen rol zullen blijven spelen in het wetenschapsgebied en dat interuniversitaire samenwerking "zonder meer van belang [is] voor het opleiden van promovendi, vooral in die vakgebieden waar de *kritische massa* en *kritische expertise* op het niveau van de afzonderlijke universiteiten ontbreekt. Een belangrijk uitgangspunt voor de drie organisaties is dat interuniversitaire onderzoeksscholen en de meer lokaal georiënteerde graduate schools goed samen kunnen gaan." DLG en LOGOS onderschrijven deze conclusie voor het domein van de Geesteswetenschappen. De onderzoeksscholen binnen de Geesteswetenschappen hebben de afgelopen jaren laten zien een belangrijke rol te spelen bij het opleiden van promovendi, waarbij ze als dwarsverbanden een duidelijke taak en verantwoordelijkheid kennen.³ Zo verschaffen zij bijvoorbeeld aan promovendi een interuniversitaire en ook internationale werkgemeenschap, en bundelen lokale expertise in een landelijk reservoir waaruit voor de promotieopleiding wordt geput. Faculteiten - en dus ook de graduate schools - hebben er alleen maar baat bij als de bij hen ondergebrachte vakgebieden op het terrein van onderzoek en onderwijs de hoogst mogelijke prestaties leveren. Het is dus in ieders belang deze meerwaarde van de onderzoeksscholen te onderkennen en maatregelen te nemen dat ze gehandhaafd kan blijven. In deze nieuwe constellatie moeten taken en verantwoordelijkheden van de lokale graduate schools en de landelijke onderzoeksscholen in de Geesteswetenschappen dus opnieuw op elkaar afgestemd worden, waarbij tevens goede afspraken worden gemaakt over financiering, inbedding in de organisatie en kwaliteitsbewaking.

2. Taken en verantwoordelijkheden van de Landelijke Onderzoeksscholen

Met name vanwege de kleinschaligheid van een aantal vakgebieden binnen de Geesteswetenschappen is het van belang dat, naast de lokale graduate schools, de landelijke onderzoeksscholen hun aandeel vervullen in de opleiding van ResearchMA-studenten en promovendi. De onderzoeksscholen functioneren tevens als belangrijke discussieplatforms die een stimulerende rol spelen bij het tot stand komen van (onderzoeks)samenwerkingsverbanden en die

school inmiddels ingesteld en functionerend, bij andere zal dat nog moeten gebeuren. Duidelijk is wel dat de graduate school binnen afzienbare tijd overal een feit zal zijn.

³ Getuige bijvoorbeeld de bevindingen in het KNAW-advies "Onderzoekers optimaal opgeleid".

kritische massa genereren voor kleinere of versnipperde vakgebieden.⁴ De taken en verantwoordelijkheden van de landelijke onderzoekscholen worden dan ook als volgt omschreven:

- verzorgen van interuniversitaire cursussen voor promovendi en Researchmaster studenten, curriculumontwikkeling voor promovendi en interne kwaliteitsbewaking voor zo ver het de activiteiten van de onderzoekschool betreft (zie verder paragraaf 5).
- afstemming van lokaal en landelijk aanbod van curriculair onderwijs en verspreiding van informatie via website, nieuwsbrief, interuniversitaire onderwijscatalogus, e.d.
- faciliteren en bevorderen van de mobiliteit van Researchmasterstudenten en promovendi binnen de samenwerkende graduate schools middels zomer- en winterscholen, promovendi-conferenties, Master Classes met internationale wetenschappers en onderzoekstrainingen, etc.
- bevorderen en ondersteunen van landelijke en internationale samenwerking van onderzoekers als dwarsverbanden binnen het vakgebied, met als doel focus en massa te creëren en het vakgebied te profileren.
- kunnen, naast de graduate schools en onderzoeksinstituten, fungeren als aanspreekpunt van het vakgebied, zowel intern als extern.
- faciliteren en bevorderen van interdisciplinaire samenwerking in vakgebieden waar dat opportuun is.
- sommige onderzoekscholen zullen nog verdere taken bij het faciliteren van het onderzoek en de onderzoekssamenwerking op hun terrein hebben (in afspraak met de decaan van de penvoerende faculteit).

De specifieke verantwoordelijkheid van de onderzoekscholen geldt dus het landelijke, interuniversitaire aanbod dat complementair is ten opzichte van wat bij de graduate schools wordt aangeboden; de graduate schools opereren lokaal, maar zijn eindverantwoordelijk voor de promotieopleiding van de promovendi (zie verder paragraaf 5).

3. Financiering van de landelijke onderzoekscholen

Het goed functioneren van de Onderzoekscholen is in belangrijke mate afhankelijk geweest van de zogenaamde 'Penvoerdersgelden' (in de meeste gevallen beschikbaar gesteld door het College van Bestuur van de instelling die als Penvoerder optrad). Inmiddels hebben VSNU, NWO en KNAW in hun reactie op het advies "*Samen slimmer*" vastgesteld dat "het ontwikkelen van een contributiesysteem, waarbij de organisatiekosten worden verdeeld over de participerende instellingen, een oplossing biedt voor het geconstateerde knelpunt". Het DLG onderschrijft dit standpunt. Er zijn drie aspecten te onderscheiden aan de financiering van de Onderzoekscholen:

⁴ Recentelijk wordt op dit gebied nog een mogelijke rol voor de Onderzoekscholen gesignaleerd door de Commissie Cohen, die in haar rapport *Duurzame Geesteswetenschappen* aanbeveelt om de versnippering in het onderwijsaanbod - met name op het gebied van de Masters - mede met behulp van een landelijk aanbod via de Onderzoekscholen tegen te gaan (zie p. 42 van het rapport).

1. middelen die nodig zijn voor de organisatie van de onderzoekschool, dat wil zeggen: een vergoeding voor het leiderschap (directeur, onderwijscoördinator) en de administratieve ondersteuning.
2. middelen die nodig zijn om de landelijke activiteiten te kunnen uitvoeren, dat wil zeggen: kosten verbonden aan het organiseren van zomer- en winterscholen, masterclasses etc.
3. vergoeding voor inspanningen van de diverse medewerkers in het kader van de activiteiten van de onderzoekschool.

Een toelichting op deze drie aspecten volgt hieronder.

Ad 1: bureaunkosten

De faculteiten vertegenwoordigd in het DLG dienen ervoor te zorgen dat de landelijke Onderzoekscholen naar behoren kunnen functioneren binnen de gestelde financiële kaders. Ten behoeve van de bekostiging van de basisfinanciering wordt er een landelijk budget gevormd waaraan de faculteiten volgens een bepaalde sleutel zullen bijdragen. Vanuit dit gezamenlijke budget zal de onderzoekscholen die door de in het DLG vertegenwoordigde faculteiten worden erkend een basisfinanciering worden toegekend van 30.000 resp. 40.000 euro (afhankelijk van de omvang van de school, zie bijlage 2).

Naast deze basisfinanciering zal aan de onderzoekscholen die het DLG heeft voorgedragen bij de Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen voor additionele financiering van hun aanbod aan Research Master studenten, een bedrag van 10.000 of 15.000 euro (afhankelijk van hun grootte, zie bijlage 2) voor de organisatie van dit research master onderwijs ter beschikking worden gesteld, uiteraard op voorwaarde dat dit geld inderdaad door de Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen (en het ministerie van OC&W) ter beschikking wordt gesteld en rekening houdend met eventuele criteria die daarbij door het Regieorgaan gesteld worden.

De combinatie van DLG-budget en Duurzame Geesteswetenschappen leidt tot een basisfinanciering van 40.000 voor kleinere of 55.000 euro voor grotere onderzoekscholen. Deze basisfinanciering vanuit DLG+GW wordt ingezet voor directe bureaunkosten en organisatie (personeel + vergaderingen van opleidingscommissie, bestuur, en overleg met lokale instituten). Bij de meeste Logos-scholen bestaat het bureau uit een directeur, een onderwijscoördinator en een stukje secretariaat. Voor de grotere scholen betekent dit b.v. 0,2 fte directeur, 0,3 à 0,4 fte onderwijscoördinator en 0,4 à 0,5 fte secretariaat, maar een andere onderlinge verdeling is ook mogelijk.

Ad 2: onderwijskosten

Wat de kosten betreft die zijn verbonden aan het organiseren van het onderwijs voor promovendi komen DLG en Logos overeen om de huidige praktijk te handhaven, dat wil zeggen dat er gewerkt wordt met een systeem van schoolgelden. Promovendi die bij een graduate school horen zullen voor de duur van hun aanstelling een "rugzak" van €2.000 ontvangen en research master studenten een rugzak van €500. Zij kunnen die aanwenden voor ondermeer de opleidingsactiviteiten (Summerschools, Winterschools, Masterclasses, etc.) van de Onderzoekscholen.

Op het moment dat researchmasterstudenten en promovendi zich bij een onderzoekschool aanmelden, wordt de helft van dit geld aan de desbetreffende onderzoekschool ter beschikking

gesteld. Met de andere helft kan de student vrij kiezen, bijvoorbeeld ten behoeve van opleidingselementen bij een andere onderzoekschool dan wel ten behoeve van activiteiten in het buitenland. Alle promovendi en research- masterstudenten van de in het DLG vertegenwoordigde faculteiten kunnen aan alle door deze faculteiten ondersteunde onderzoekscholen cursussen volgen, ook als het gaat om een cursus van een onderzoekschool waaraan zij niet verbonden zijn.⁵ Tijdige aanmelding is vereist, in verband met de organisatie van het onderwijs.

Ad 3: personeelsinzet

Het derde aspect betreft de vergoeding voor inspanningen van de diverse medewerkers in het kader van de activiteiten van de Onderzoekschool. Sinds het bestaan van de Onderzoekscholen is de klacht dat de docenten het beschouwen als "liefdewerk, oud papier". Men kan zich voorstellen dat er een vergoedingstelsel wordt uitgewerkt waarin de inspanningen van iedere individuele docent financieel worden vertaald. Alles wijst erop dat dit alleen mogelijk is door een uiterst complex en nauwelijks controleerbaar systeem te gaan ontwikkelen. In de uitvoering zal dit zoveel bureaucratie met zich mee brengen, dat de kosten ervan de voordelen weer gedeeltelijk of geheel teniet zullen doen. Bovendien zal blijken dat in een goed werkend landelijk systeem van Onderzoekscholen het effect op de langere termijn eerder "vestzak-broekzak" zal zijn, waarbij niemand heeft gewonnen of verloren.

Het is daarom verstandiger in termen te denken van de verantwoordelijkheden op Facultair en dus graduate school-niveau: iedere docent die onderwijsinspanningen verricht in het kader van een onderzoekschool krijgt daarvoor de ruimte van zijn of haar faculteit/graduate school binnen het kader van zijn of haar taakberekening (volgens de normen die daarvoor in de eigen faculteit gelden). Op deze manier wordt de verantwoordelijkheid neergelegd bij het niveau waar ze thuishoort: de eigen universitaire omgeving. Bovendien wordt een onnodige bureaucratie vermeden. De landelijke onderzoekscholen zullen contact onderhouden met de graduate schools over de benodigde personeelsinzet voor het interuniversitaire onderwijs.

Tenslotte

Mocht een onderzoekschool extra taken willen verrichten bovenop de in deze notitie sub 2 beschreven taken, dan zal de onderzoekschool daar zelf de financiële middelen voor moeten zien te vinden en hierover in overleg treden met de penvoerende faculteit. Overigens worden eventuele verdere kosten voor administratieve, personele en financiële diensten die door de lokale graduate school(s) of de faculteit worden geleverd niet doorberekend aan de onderzoekscholen. Personeelskosten voor zittend personeel (b.v. een hoogleraar die optreedt als directeur van de school) worden berekend op basis van vergoeding voor vervanging.⁶

4. Organisatorische inbedding

⁵ Deelname van wetenschappers en promovendi van buiten de Geesteswetenschappen is mogelijk; financiële afspraken worden overgelaten aan desbetreffende onderzoekscholen.

⁶ Voor de onderzoekscholen OZSE en NOSTER worden aparte afspraken gemaakt omdat bij hun begroting partijen betrokken zijn die niet binnen het DLG vallen. Het ligt voor de hand daarbij de principes te hanteren die ook bij de afspraken met het DLG gebruikt zijn.

Onderzoekscholen zijn landelijk georganiseerde, interuniversitaire netwerken, die het onderwijs op complementaire basis afstemmen met de lokale graduate schools. Daartoe heeft iedere onderzoeksschool een gemeenschappelijke regeling, een bestuur met vertegenwoordigers uit de deelnemende faculteiten, en een directeur. Door dit gremium moeten jaarlijks de activiteiten van de landelijke onderzoekscholen worden afgestemd met en gecommuniceerd aan de deelnemende faculteiten.

Het secretariaat en directoraat van een onderzoeksschool zijn ondergebracht bij één van de participerende faculteiten, die daartoe ruimte en faciliteiten ter beschikking stelt. De penvoerende faculteit ziet toe op de basisfinanciering van de onderzoeksschool. Het penvoerderschap kan landelijk om de vijf jaar rouleren, waarbij deze termijn met instemming van het DLG en het bestuur van de desbetreffende onderzoeksschool verlengd kan worden met vijf jaar.

5. Kwaliteitsbewaking

De graduate school van een faculteit is te allen tijde eindverantwoordelijk voor de inbedding en de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding van een student of promovendus. De onderzoeksschool zorgt zelf voor interne kwaliteitsbewaking van het aangeboden onderwijs (bijvoorbeeld door middel van een onderwijscommissie met vertegenwoordigers uit de deelnemende faculteiten). Voor de externe kwaliteitszorg van de promotieopleidingen kan (eventueel met wijzigingen) worden aangesloten bij het Standaard Evaluatie Protocol (SEP).

Daarnaast dient er een formele vorm van kwaliteitsbewaking en -toetsing te zijn. Daarvoor zijn twee routes denkbaar. Op het moment van schrijven van deze notitie (september 2010) is de KNAW nog bezig nieuwe procedures voor de ECOS-erkenning te ontwikkelen. Het is goed denkbaar dat landelijke onderzoekscholen in de geesteswetenschappen in de toekomst kunnen blijven profiteren van een ECOS-erkenning. Deze ontwikkelingen worden door alle partijen met belangstelling gevolgd.

Vooraf voor die scholen die niet beschikken over een ECOS-erkenning is het relevant dat het DLG de kwaliteit en het functioneren van de landelijke onderzoekscholen evalueert. Immers, alleen de door het DLG erkende landelijke scholen in de geesteswetenschappen krijgen de basisfinanciering toegekend zoals die in sectie 3 is vastgelegd. Om door de in het DLG vertegenwoordigde faculteiten te worden erkend, dient de onderzoeksschool aan de volgende criteria te voldoen:

1. De landelijke onderzoeksschool heeft een aantoonbare substantiële aanvullende functie in de opleiding van ResearchMaster-studenten en promovendi, zulks blijkend uit een jaarlijks verslag betreffende activiteiten en deelname hieraan van studenten en promovendi.
2. De landelijke onderzoeksschool heeft een aantoonbaar landelijke functie door de deelname aan de activiteiten van de onderzoeksschool van wetenschappers, studenten en promovendi van ten minste drie universiteiten.
3. De landelijke onderzoeksschool heeft een erkende kwaliteit, zulks blijkend uit onder meer de visitatierapporten van het facultaire onderzoek.

Het spreekt voor zich dat Onderzoekscholen die niet afdoende functioneren of aantoonbaar geen landelijke functie hebben op termijn de erkenning en de financiering van de in het DLG vertegenwoordigde faculteiten verliezen.

Conclusie en samenvatting

Samenwerking van lokale graduate schools en landelijke onderzoekscholen is cruciaal om de kwaliteit van het onderwijs aan Researchmasterstudenten en promovendi op het hoogste niveau te handhaven, en focus en massa te bereiken in kleinschalige vakgebieden binnen de geesteswetenschappen. Tussen het DLG en LOGOS zijn afspraken gemaakt over financiering, inbedding in de organisatie en kwaliteitsbewaking voor de periode 2011-2015. Samenvattend worden hieronder de taken en verantwoordelijkheden van de graduate schools en de onderzoekscholen nog eens op een rijtje gezet.

Graduate School:

- beslist over aanstelling promovendi, duur promotietraject en honorering;
- legt opleidings- en begeleidingsplan vast en bewaakt dit;
- legt eindtermen van de promotieopleiding vast en bewaakt deze;
- biedt (lokaal) cursussen aan ten behoeve van de promotieopleiding en stelt hiervoor formatie ter beschikking;
- houdt onderzoekscholen op de hoogte van de lokaal lopende en voorgenomen promotieprojecten en aanstellingen op de betreffende wetenschapsterreinen;
- is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de promotieopleiding;
- is verantwoordelijk voor de begeleiding van de promovendi;
- is verantwoordelijk voor het rendement van de promotieopleiding;
- vaardigt senior-onderzoekers die betrokken zijn bij de coördinatie van lokale opleidingsprogramma's (als mandatarissen van de directeurs van de deelnemende graduate school) af naar besturen van landelijke onderzoekscholen;
- zorgt voor kwaliteitsbewaking van de promotieopleiding (zowel lokaal als in de onderzoekscholen) via de gebruikelijke wegen (met behulp van het SEP, of in het verlengde van het traject van de onderzoeksmasters);
- heeft m.m. dezelfde en/of vergelijkbare taken en verantwoordelijkheden voor de ResearchMA-opleidingen.

Landelijke Onderzoekschool:

- is een interuniversitair netwerk voor onderzoek en onderzoeksgelateerd onderwijs binnen een academisch domein.
- wordt erkend door de gemeenschappelijke Faculteiten zoals vertegenwoordigd in het DLG op voordracht van de deelnemende graduate schools.
- biedt een platform voor afstemming van lokaal en landelijk onderwijsaanbod voor promovendi en researchmasterstudenten op het vakgebied, en communiceert daarover middels een website, nieuwsbrief, interuniversitaire onderwijscatalogus; is actief in onderwijsontwikkeling.

- faciliteert en bevordert de mobiliteit van promovendi binnen de samenwerkende graduate schools, mede door het organiseren van zomer- en winterscholen, Masterclasses, etc.
- biedt interuniversitair onderwijs ten behoeve van de promotieopleidingen en ResearchMA-programma's; deze cursussen worden mede verzorgd door stafleden uit de verschillende graduate schools.
- neemt initiatieven die de deelname van buitenlandse promovendi aan de deelnemende promotieopleidingen bevorderen.
- bevordert en ondersteunt landelijke en internationale samenwerking van onderzoek als dwarsverbanden binnen het vakgebied, met als doel focus en massa te creëren en het vakgebied te profileren.
- faciliteert en bevordert interdisciplinaire samenwerking in vakgebieden waar dat opportuun is en kan, naast de graduate schools en de onderzoeksinstituten, functioneren als aanspreekpunt van het vakgebied, zowel intern als extern.

Graduate schools en onderzoekscholen in de geesteswetenschappen kunnen en moeten op complementaire basis hun lokale en landelijke taken en verantwoordelijkheden onderling afstemmen. De meerwaarde van de onderzoekscholen wordt periodiek getoetst door de faculteiten zoals vertegenwoordigd in het DLG

Bijlage 1

OVERZICHT VAN DE OP DIT MOMENT DOOR HET DLG ERKENDE
ONDERZOEKSCHOLEN OP HET GEBIED VAN DE GEESTESWETENSCHAPPEN (stand
van zaken zomer 2010):

- **ARCHON** - Interuniversitaire Onderzoekschool Archeologie, Nederland – *Penvoerder: UL, Faculteit Archeologie*
- **HUIZINGA** - Huizinga Instituut Interuniversitaire Onderzoekschool voor Cultuurgeschiedenis - *Penvoerder: UvA, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **LOT** - Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap - *Penvoerder: UU, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **NICA** – Netherlands Institute for Cultural Analysis (opvolger ASCA , Amsterdam School for Cultural Analysis– *Penvoerder: UvA, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **NISIS** – Nederlandse Interuniversitaire Onderzoeksschool voor Islamstudies - *Penvoerder: UL, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **NOSTER** - Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap - *Penvoerder: UU, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **NOV** - Onderzoekschool Genderstudies - *Penvoerder: UU, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **OIKOS** - OnderzoeksInstituut Klassieke Oudheid Studiën - *Penvoerder: UL, Faculteit Geesteswetenschappen (gaat naar RU, fac. Letteren)*
- **OSK** - Onderzoekschool Kunstgeschiedenis - *Penvoerder: UU, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **OSL** - Onderzoekschool Literatuurwetenschap - *Penvoerder: UU, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **OZSE** - Onderzoekschool Ethiek - *Penvoerder: UU, Faculteit Geesteswetenschappen*
- **OZSMED** - Onderzoekschool Mediëvistiek - *Penvoerder: RUG, Faculteit Letteren*
- **POSTHUMUS** - N.W. Posthumus Instituut - *Penvoerder: UL, Faculteit Geesteswetenschappen*

Het DLG wil op de volgende twee gebieden de vorming van onderzoekscholen stimuleren:

- **Politieke Geschiedenis**⁷ - *Beoogde penvoerder: Instituut voor Nederlandse Geschiedenis*
- **Media** – *Beoogde penvoerder: UvA, Faculteit Geesteswetenschappen*

⁷ Deze onderzoeksschool bestaat de facto reeds als “Netwerk Politieke Geschiedenis”. Zie:
<http://www.netwerkpolitiekegeschiedenis.nl/>

Bijlage B

Nadere afspraken DLG – LOGOS

Implementatie gezamenlijke notitie DLG – LOGOS 'Landelijke onderzoekscholen binnen de geesteswetenschappen' (23 oktober 2010)

definitieve versie, 22 juli 2011

De volgende nadere afspraken zijn gemaakt.

Verankering van het landelijk onderwijsaanbod

Voor de research masterstudenten moet elke faculteit ervoor zorgdragen dat in de OERen wordt opgenomen dat studenten uit het landelijk aanbod van de onderzoekscholen onderwijs mogen volgen en dat de punten daarvan door de eigen opleiding erkend worden.

Voor de promovendi moet het onderwijs uit het landelijk aanbod in het opleidings- en begeleidingsplan worden opgenomen.

Aanmelding van studenten

Research masterstudenten:

In september van elk jaar (en bij tweede instroom, ook in februari) wordt door de verantwoordelijke(n) voor de research masteropleiding doorgegeven welke studenten worden aangemeld bij welke onderzoekschool.

Naar deze onderzoekschool wordt ook het 'rugzakje' van dat jaar⁸ overgemaakt.

Promovendi:

In september van elk jaar (en als er nog een tweede instroommoment in februari is, in februari) meldt de directeur van de graduate school de nieuwe promovendi aan bij een onderzoekschool. Dit wordt ook vastgelegd in het opleidings- en begeleidingsplan. De helft van het rugzakje⁹ wordt overgemaakt naar deze onderzoekschool.

Voor de aanmelding zal LOGOS uniforme formulieren ontwerpen voor alle onderzoekscholen. Deze formulieren zijn zowel bedoeld voor de aanmelding bij de onderzoekschool als voor de aanmelding voor de specifieke cursussen.

Een student mag ook, mits tijdig aangemeld en mits aan de entreevoorwaarden wordt voldaan, een cursus bij een andere onderzoekschool volgen als dit voor zijn/haar opleiding relevant is. Hiervoor hoeft niet apart betaald te worden. Mocht een student zijn aangemeld voor een onderzoekschool, maar daar geen cursussen volgen, dan is hij/zij toch het geld van het rugzakje hiervoor verschuldigd.

Overgangsregeling zittende promovendi en research masterstudenten

Hier zal naar bevind van zaken gehandeld worden. Heel in het algemeen kan gesteld worden dat bij de aanmeldingen die per 1 sept. 2011 worden doorgegeven ook aanmeldingen zullen worden doorgegeven voor de promovendi van 2010-2011. De persoonlijke budgetten voor 2010-2011 voor de research masterstudenten zullen door het Regieorgaan anders worden aangewend (zie *Tussenrapportage* 2009 en 2010). Op 1 september zullen naast de nieuwe research

⁸ D.w.z. €250,- per jaar (max. 2 jaar per student).

⁹ Elke promovendus heeft een rugzakje van € 2000 (in totaal). Er wordt dus een bedrag van € 1000 overgemaakt (eenmalig).

masterstudenten ook die van 2010-2011 worden aangemeld omdat zij in hun 2^e jaar nog gebruik kunnen maken van het persoonlijk budget (€250).

Voor oudere cohorten promovendi geldt dat zij veelal hun onderwijs al gevolgd zullen hebben via de eerdere systematiek (bijv. schoolgelden). Is dit niet het geval dan moet een *ad hoc* oplossing gevonden worden.

Samenwerkingsovereenkomst tussen faculteiten t.b.v. de onderzoekscholen

Het DLG maakt een conceptovereenkomst voor de samenwerking tussen faculteiten ten behoeve van de onderzoekscholen. De overeenkomst is voor alle scholen grotendeels gelijk, maar bevat ook passages die specifiek zijn voor een bepaalde onderzoekschool.

Totaal aan te bieden ECTS punten per jaar

Voor het geld dat met deze samenwerking gemoeid is (pervoerdersgelden en helft rugzakje in het geval van promovendi; cursusorganisatiegeld en het rugzakje in het geval van research masterstudenten) verzorgt de onderzoekschool jaarlijks in principe in ieder geval 5 ECTS cursusaanbod voor research mastertudenten en 10 ECTS cursusaanbod voor promovendi. De onderzoekschool zorgt ervoor dat individuele research masterstudenten en promovendi in elk geval 5 ECTS, resp. 10 ECTS aan relevant cursusaanbod per jaar hebben. Het totaal aantal aan te bieden cursussen wordt bepaald door het aantal en de diversiteit van de bij de onderzoekschool aangemelde studenten en door het beschikbare budget.

Het zal bij de door de onderzoekschool aan te bieden cursussen vooral gaan om discipline-specifiek onderwijsaanbod; meer algemene cursussen (zowel inhoudelijke cursussen als algemene, transferable skills)¹⁰ zullen door de graduate schools worden aangeboden.

Hoeveel een student geacht wordt bij een onderzoekschool te volgen, kan wisselend zijn. Logos zal een inventarisatie maken van de eisen per graduate school en het aanbod van de diverse onderzoekscholen.

Daarnaast kan een onderzoekschool een coördinatieplatform zijn voor de cursussen (m.n. ReMa-cursussen) die in het land worden aangeboden. Op een LOGOS website kan dit aanbod worden vermeld.

Vooruitplannen onderwijsaanbod

Onderzoekscholen plannen hun onderwijsaanbod steeds voor min. 2 jaar en maken dit bekend op de eigen website. Daarnaast zal er een LOGOS website moeten komen, die overkoepelend is en (via links) het onderwijsaanbod van alle scholen presenteert. Het Regieorgaan Duurzame Geesteswetenschappen zal gevraagd worden de opzet en het onderhoud van deze website financieel voor zijn rekening te nemen.

Vergoeding docentinzet

Als een docent incidenteel een of twee colleges binnen een groter geheel verzorgt, wordt dat gezien als 'gastinzet' en wordt dit niet apart vergoed. Uiteraard kan er een boekenbon, fles wijn of iets dergelijks tegenover staan.

¹⁰ Onderzoekscholen verzorgen onderwijs in vaardigheden alleen voorzover die echt vakspecifiek zijn, zoals codicologie voor Middeleeuwse studies

Als een docent verantwoordelijk is voor een hele cursus, dan is zijn/haar eigen faculteit/graduate school verantwoordelijk voor de docentlast. Deze zal volgens de lokale berekeningssystematiek worden opgenomen in zijn/haar takenpakket. Het is mogelijk dat faculteiten een maximum per jaar zullen stellen aan de docentbelasting die ze bereid zijn te vergoeden. Tijdig overleg hierover met de leidinggevende of directeur graduate school of faculteitsbestuur is geboden.

Bekendmaking van de overeenkomst

Nadat bovenstaande door DLG en LOGOS is goedgekeurd zal er een mailing uitgaan naar alle betrokkenen bij de graduate schools om hieraan bekendheid te geven. Het is het streven dit per 1 september te doen.